

Environmentální aspekty kariéry

Kariéry jednotlivců jsou ovlivňovány řadou interních i externích proměnných (srov. W. Patton a M. McMahon, 2015). Za jednu z těchto proměnných lze považovat i (životní) prostředí a náš postoj k němu. Níže nabízíme několik rovin, v kterých lze s žáky téma kariéry a životního prostředí reflektovat, např. také s ohledem na průřezové téma Environmentální výchova.

Vztah k přírodě a životnímu prostředí může být jedním z vodítek pro naše kariérní rozhodování. Jako kariéroví poradci můžeme žáky podpořit v hledání odpovědí na otázky týkající se zájmů, hodnot či preferovaného životního stylu:

- Chci pracovat v přírodě, venku, s rostlinami či zvířaty?
- Chci svou práci přispívat k ochraně přírody nebo snižovat negativní dopady lidské činnosti na klima?
- Chci se svým životním stylem co nejméně podílet na zhoršování životního prostředí?

Důležitým předpokladem pro diskuzi o environmentálních aspektech kariérních voleb je však dostatek informací o tom, jak jednotlivé lidské činnosti ovlivňují životní prostředí v našem okolí i ve světě.

Aktivita:

- **Žáci zhodnotí:**
 - *do jaké míry chtějí být ve své práci a volném čase v kontaktu s přírodou, zvířaty, apod.;*
 - *do jaké míry chtějí využívat produkty s nízkou ekologickou stopou (lokální, vyrobené ze zodpovědných zdrojů, apod.);*
 - *jaké dovednosti mohou využít pro výrobu vlastních produktů (např. šití, pěstování plodin, výroba keramiky, nábytku, apod.).*
- *Žáci se zúčastní exkurze/návštěvy na pracovištích, kde jsou v přírodě nebo v kontaktu se zvířaty, např. zemědělec, lesník, veterinář, chovatel v zoo.*
- *Žáci při rozhovorech o vybraných povoláních (s rodinou, v rámci besed, apod.) zjistí, jaké činnosti jsou v jednotlivých oborech vykonávány pro snížení negativních dopadů na životní prostředí.*
- *Žáci určí ekologickou stopu/přínosy pro životní prostředí u různých povolání a navrhnou opatření, která by jejich ekologickou stopu mohla snížit.*

Vztah životního prostředí a kariérního rozhodování však přesahuje rovinu individuálních voleb a promítá se i do potřeb trhu práce: důrazem na rozvoj **zelených dovedností** (*green skills*) a poptávkou po **zelených pracovních místech** (*green jobs*).

Zelené dovednosti umožňují žít, rozvíjet a podporovat společnost, která usiluje o snižování negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí. Lze sem tedy zahrnout jak obecné zelené dovednosti (zvyšování povědomí o klimatické změně a jejich dopadech nebo efektivní využívání zdrojů aj.) až po specifické či vysoce specializované zelené dovednosti potřebné pro ochranu ekosystémů a diverzity či vývoj nových technologií využívajících obnovitelné zdroje. (CEDEFOP, 2014)

Aktivita:

- *Žáci zhodnotí jaké zelené dovednosti si osvojili a využívají ve svém životě.*
- *Žáci zhodnotí absolvované studijní programy z hlediska rozvoje zelených dovedností, např. využívání přírodních produktů v oboru Kadeřník, Kosmetické služby; povědomí o dopadech cestovního ruchu na životní prostředí v oboru Cestovní ruch, Hotelnictví, Gastronomie, apod.*
- *Žáci navrhnou, jakým způsobem by bylo možné zelené dovednosti v rámci výuky dále rozvíjet.*

Zelená pracovní místa jsou taková, která usilují o ochranu či obnovu životního prostředí a současně zaručují důstojné pracovní podmínky (*decent work*). Při úvahách o budoucím profesním uplatnění je dobré vzít v úvahu i tyto trendy světa práce.

Aktivita:

- *Žáci podle své fantazie vymyslí profesi, která přispěje k řešení klimatické krize nebo jejíž klimatická stopa bude minimální. Tuto profesi mohou popsat, nakreslit, představit v rámci prezentace.*
- *Žáci diskutují dopady klimatických změn na zanikání a vznik nových profesí, uvedou příklady těchto změn i s ohledem na lokální podmínky různých států, např. ukončování těžby v dolech vs. rozvoj ve výzkumu a vývoji alternativních zdrojů energie.*

Klimatické změny ovlivňují jak individuální kariérní volby, tak i požadované dovednosti či pracovní místa poptávaná na trhu práce. Vliv klimatických změn však nelze redukovat pouze na profesní oblast. Naopak, tyto změny propojují soukromou, profesní a občanskou sféru našich životů.

Zdroje:

CEDEFOP (2014). *Terminology of european education and training policy*. 2nd. Edition. Luxembourg: Publications office of the european union.

Green jobs. [online]. International Labour Organisation. Dostupné zde:

<https://www.ilo.org/global/topics/green-jobs/lang--en/index.htm>

Patton, W., McMahon, M. (2015). *Kariérový rozvoj a systémová teorie*. Praha: Centrum Euroguidance, Dům zahraniční spolupráce.